

Obsah

Úvod	13
1 Pohlaví, pohlavní rozdíly mezi ženou a mužem	15
2 Stručná anatomie ženských pohlavních orgánů a prsů	21
2.1 Zevní rodidla	21
2.2 Vnitřní rodidla	24
2.3 Děloha - uterus	27
2.4 Vejcovody - tubae uterinae	27
2.5 Vaječníky - ovaria	28
2.6 Pánevní vazivo	28
2.7 Pánevní pobřišnice - peritoneum	29
2.8 Uložení vnitřních rodidel	30
2.9 Prsy - mammae	30
3 Rodidla a jejich činnost v jednotlivých životních obdobích ženy .	33
3.1 Období novorozenecké a kojenecké	33
3.2 Období dětství	34
3.3 Období puberty a dospívání	35
3.4 Období pohlavní zralosti	38
3.4.1 Cyklus děložní sliznice - endometriální cyklus	40
3.4.2 Cyklus děložního hrdla - cervikální cyklus	43
3.4.3 Cyklické změny na vejcovodech	45
3.4.4 Cyklické změny na poševní sliznici	45
3.4.5 Cyklus mléčné žlázy	46
3.4.6 Ostatní změny závislé na ovariálním cyklu	46
3.4.7 Řízení ovariálního cyklu	48
3.5 Období klimakteria - přechodu	51
3.6 Období pozdní postmenopauzy	53
4 Hygiena ženy	55
4.1 Osobní hygiena	55
4.2 Stravování	56
4.3 Oblékání	57
4.4 Pracovní hygiena	57
4.5 Pohybová aktivita, sport	58

5 Gynekologická vyšetření	59
5.1 Anamnéza	59
5.2 Gynekologické klinické vyšetření	60
5.3 Vyšetření prsů	66
5.4 Gynekologická speciální vyšetření	66
6 Pohlavní život ženy a jeho poruchy	69
6.1 Sexuální identifikace	70
6.2 Sexuální orientace	70
6.3 Sexuální emoce (pocity)	70
6.4 Sexuální chování	73
6.4.1 Koitální sex	74
6.4.2 Nekoitální sex	76
6.5 Sexuální chování dětí	77
6.6 Sexuální chování v pubertě	78
6.7 Sexuální chování v klimakteriu a v pozdní postmenopauze	79
6.8 Sexuální poruchy u žen	79
6.8.1 Poruchy sexuální identifikace	79
6.8.2 Poruchy sexuální orientace	80
6.8.3 Poruchy sexuálních emocí	80
6.8.4 Poruchy orgasmu	81
6.8.5 Dyspareunie a algopareunie	82
6.8.6 Vaginismus	82
6.8.7 Poruchy sexuálního uspokojení	83
6.8.8 Poruchy sexuálního chování u mužů	83
6.8.9 Sexuální problémy při gynekologických onemocněních	84
7 Plánované rodičovství	85
7.1 Přirozená kontracepce	86
7.2 Bariérová kontracepce	87
7.3 Chemická kontracepce	89
7.4 Hormonální kontracepce	89
7.5 Nitroděložní antikoncepční tělísko - IUD	91
7.6 Chirurgická kontracepce	93
7.7 Kontracepce mužská	93
7.8 Umělé ukončení těhotenství - UUT	94

8 Neplodnost	97
8.1 Neplodnost muže	98
8.2 Neplodnost ženy	100
8.3 Diagnostika neplodnosti a její příčiny	101
8.3.1 Ovariální příčiny neplodnosti	101
8.3.2 Tubární příčiny neplodnosti	102
8.3.3 Děložní příčiny neplodnosti	103
8.3.4 Cervikální příčiny neplodnosti	103
8.3.5 Vaginální příčiny neplodnosti	104
8.3.6 Extragenitální příčiny neplodnosti	104
8.3.7 Imunologické příčiny neplodnosti	105
8.3.8 Psychogenní příčiny neplodnosti	105
8.4 Léčení ženské neplodnosti	105
8.5 Asistovaná reprodukce	107
9 Poruchy vývoje rodidel a prsů	111
9.1 Vývoj pohlavních orgánů	111
9.2 Poruchy vývoje zevních pohlavních orgánů a pochvy	112
9.3 Poruchy vývoje dělohy	114
9.4 Poruchy vývoje vejcovodů a vaječníků	115
9.5 Poruchy vývoje mléčné žlázy	115
9.6 Poruchy pohlavního rozlišení - pohlavní diferenciacce	118
10 Poruchy uložení rodidel	121
10.1 Descensus (sestup) dělohy a poševních stěn	121
10.2 Poruchy sklonu a ohnutí dělohy	127
11 Poruchy menstruačního cyklu	129
11.1 Poruchy nástupu a ukončení menstruačních cyklů	129
11.2 Poruchy menstruačního cyklu při zachovaném tempu	130
11.3 Poruchy tempa menstruačního krvácení - polymenorea, oligomenorea, metroragie	133
11.4 Stav bez menstruačních krvácení - amenorea	134
11.5 Bolestivé syndromy doprovázející menstruační cyklus	136
11.6 Posun menstruačního krvácení	138

12 Endometrióza	139
12.1 Genitální formy endometriózy	140
12.2 Extragenitální formy endometriózy	141
12.3 Léčení endometriózy	142
13 Gynekologické záněty	143
13.1 Záněty zevních rodidel	146
13.2 Zánět pochvy, výtok z pochvy	150
13.3 Zánět děložního hrdla	153
13.4 Zánět děložní sliznice a děložního svalů	154
13.5 Zánět děložní sliznice u žen v postmenopauze	155
13.6 Zánět děložních přívěsků	155
13.7 Zánět pánevní pobřišnice	160
13.8 Zánět pánevního vaziva	161
13.9 Komplikace gynekologických zánětů	162
13.10 Následky gynekologických zánětů	163
13.11 Pohlavně přenosné choroby	164
13.12 Tuberkulóza ženských pohlavních orgánů	166
13.13 Vzácné a parazitární formy zánětů ženských pohlavních orgánů	167
13.14 AIDS - syndrom získaného defektu imunity	167
14 Dystrofie a prekancerózy	169
14.1 Dystrofie	169
14.1.1 Dystrofie zevních rodidel a pochvy	169
14.2 Prekancerózy	170
14.2.1 Prekancerózy zevních rodidel	170
14.2.2 Prekancerózy děložního hrdla	170
14.2.3 Prekancerózy děložní sliznice - endometria	171
14.2.4 Prekancerózy vaječníků	171
15 Nádory zevních a vnitřních rodidel ženy	173
15.1 Nádory zevních rodidel	174
15.1.1 Nepravé nádory	174
15.1.2 Nezhoubné nádory	174
15.1.3 Zhoubné nádory	174
15.1.4 Sekundární nádory	175

15.2	Nádory pochvy	175
15.2.1	Nepravé nádory	175
15.2.2	Nezhoubné nádory	175
15.2.3	Zhoubné nádory	175
15.2.4	Sekundární nádory	176
15.3	Nádory děložního hrdla	176
15.3.1	Nepravé nádory	176
15.3.2	Nezhoubné nádory	176
15.3.3	Zhoubné nádory	177
15.4	Nádory děložního těla	178
15.4.1	Nepravé nádory	178
15.4.2	Nezhoubné nádory	178
15.4.3	Zhoubné nádory	179
15.5	Nádory vejcovodů	182
15.6	Nádory vaječníků	182
15.6.1	Nepravé nádory	182
15.6.2	Nezhoubné a zhoubné nádory vaječníků	183
15.7	Cystické ovariální nádory	183
15.7.1	Serózní nádory	183
15.7.2	Mucinózní nádory	184
15.7.3	Teratomy	184
15.8	Solidní ovariální nádory	185
15.8.1	Sekundární nádory vaječníků	186
15.9	Onkologická prevence	189
15.9.1	Ženy se zhoubným onemocněním rodidel a prsů	190
16	Poruchy držení moči	191
17	Onemocnění mléčné žlázy	197
17.1	Vývojové poruchy	197
17.1.1	Zánět mléčné žlázy - mastitida	197
17.1.2	Dysplazie mléčné žlázy - mastopatie	197
17.2	Nádory prsů	198
17.2.1	Nezhoubné novotvary	198
17.2.2	Zhoubné nádory mléčné žlázy	198

18 Onemocnění rodidel v dětském věku	201
18.1 Nepravidelnosti puberty	201
18.2 Poranění dětských rodidel	202
18.3 Záněty rodidel v dětském věku	202
18.4 Nádory rodidel v dětství a dospívání	203
18.5 Gynekologické vyšetření v dětském věku	203
19 Gynekologické naléhavé stavy	205
19.1 Náhlé příhody s převládajícím příznakem krvácení	205
19.2 Náhlé příhody s převládajícím příznakem bolesti	206
19.3 Úrazy a poranění pohlavních orgánů	207
20 Žena po gynekologické operaci	209
20.1 Bezprostřední (postanestetické) pooperační období	210
20.2 Časné (první) pooperační období	212
20.3 Pozdní (druhé) pooperační období	214
20.4 Období rekonvalescence po gynekologických operacích	215
20.4.1 Hygiena období rekonvalescence	216
20.4.2 Pracovní a fyzické zatěžování	216
21 Výtok z rodidel	221
21.1 Výtok dětský	221
21.2 Výtok pubertální	222
21.3 Výtok v období pohlavní zralosti	222
21.4 Výtok v těhotenství	223
21.5 Výtok v klimakteriu a ve stáří	224
21.6 Jak si má žena počínat, zjistí-li výtok z rodidel	224
22 Bolesti v kříži	227
22.1 Gynekologické bolesti v kříži	228
22.2 Ortopedické bolesti v kříži	228
22.3 Jiné příčiny bolestí v kříži	229

23 Žena v přechodu - klimakteriu	231
23.1 Psychické změny v klimakteriu	231
23.2 Vegetativně nervové poruchy	232
23.3 Celkové somatické a metabolické poruchy v klimakteriu	234
23.4 Sexuální život v klimakteriu	235
23.5 Životospráva v klimakteriu	236
24 Slovo na závěr	239
Literatura	241
Slovník medicínských výrazů	243
Rejstřík	257